



SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

KSIĘGA SZÓSTA

1. O zbiegłych niewolnikach i wyzwoleniach oraz przeznaczonych do wykonywania określonych prac rzemieślnikach będących niewolnikami miast, którzy należą do prywatnego majątku albo do państwa	17
2. O kradzieżach i o <delikcie polegającym na> zdemoralizowaniu niewolnika	21
3. O usługach wyzwolenców <na rzecz patronów>	33
4. O majątku wyzwolenców i prawie patronatu	39
5. Jeśli akt zbycia został dokonany w celu wyrządzenia szkody patronowi	51
6. O obowiązku czci i posłuszeństwa należnym patronom	51
7. O wyzwoleniach i ich dzieciach	55
8. O prawie złotych pierścieni i o nadaniu stanowiska osoby wolnourodzonej	57
9. Kto może zostać dopuszczony do posiadania majątku spadkowego (dziedziczenia na podstawie prawa pretorskiego) i w jakim czasie	57
10. Kiedy udział <w spadku> osoby, która się go nie domaga, przyrasta tym, którzy się go domagają	61
11. O pretorskim dziedziczeniu testamentowym	61
12. O pretorskim dziedziczeniu przeciwtestamentowym, które pretor obiecuje dzieciom <spadkodawcy>	61
13. O pretorskim dziedziczeniu przeciwtestamentowym, które udzielane jest patronom lub ich dzieciom <wbrew testamentowi> wyzwolenca	63
14. <Klasa dziedziczenia beztestamentowego> ze względu na zstępnych	63
15. <Klasa dziedziczenia beztestamentowego> ze względu na krewnych agnacyjnych i kognacyjnych	65
16. O edykcje odnoszącym się do pretorskiego dziedziczenia beztestamentowego	67
17. O edykcje karboniańskim	67
18. <Klasa dziedziczenia beztestamentowego> ze względu na męża i żonę	69
19. O odrzuceniu spadku	69
20. O zaliczeniach na dział spadku	69
21. O testamencie żołnierza	81
22. Kto może sporządzić testament, a kto nie może tego zrobić	89

23. O testamentach: w jaki sposób układa się testamenty	97
24. O ustanawianiu spadkobierców i jakie osoby nie mogą zostać ustanowione spadkobiercami	117
25. O ustanowieniach spadkobierców albo spadkobierców podstawionych czy też wydaniach spadku fideikomisariuszom dokonywanych pod warunkiem . . .	123
26. O podstawieniach dla osób niedojrzałych i o innych rodzajach podstawień	129
27. O spadkobiercach koniecznych i ustanowieniach niewolników spadkobiercami lub spadkobiercami podstawionymi	135
28. O dzieciach pominiętych <w testamencie> lub wydziedziczonych	141
29. O ustanawianiu spadkobiercami pogrobowców albo ich wydziedziczeniu lub pomijaniu	145
30. O prawie do namysłu <w sprawie przyjęcia spadku> i o przyjmowaniu oraz nabywaniu spadku	149
31. O odrzuceniu albo wstrzymaniu się od <przyjęcia> spadku	167
32. W jaki sposób testamenty winny być otwierane, sprawdzane i kopiowane	169
33. O uchyleniu edyktu boskiego Hadriana i w jaki sposób ustanowiony spadkobierca wprowadzany jest w posiadanie <spadku>	171
34. Jeśli ktoś zabrania komuś sporządzenia testamentu lub zmusza go do tego	173
35. O tych, którym jako niegodnym odbiera się <możliwość nabycia spadku lub zapisu> i odnośnie do silaniańskiej uchwały senatu	175
36. O kodycylach	181
37. O legatach	185
38. O znaczeniu słów i rzeczy	195
39. Jeśli powołanie do spadku w testamencie zostaje odrzucone <przez spadkobiercę>	199
40. O przymusowym wdowieństwie i uchyleniu ustawy <i>Iulia miscella</i>	201
41. O tych rzeczach, które tytułem kary zostawia się w testamencie lub w kodycylach	203
42. O fideikomisach	205
43. Wspólne zasady dotyczące legatów i fideikomisów oraz o zniesieniu wprowadzenia w posiadanie rzeczy <spadkowych dla zabezpieczenia wykonania zapisu>	217
44. O fałszywej przyczynie ustanowienia zapisu lub fideikomisu	223
45. O tym, co zostało pozostawione w legacie lub fideikomisie z dołączeniem polecenia	225
46. O warunkach dołączonych zarówno do legatów, jak i fideikomisów oraz wyzwoleń	227
47. O odsetkach i pożytkach, które przynoszą legaty lub fideikomisy	231
48. O osobach nieoznaczonych <w sposób precyzyjny>	233
49. Odnośnie do trebeliańskiej uchwały senatu	235
50. Odnośnie do ustawy falcydyjskiej	241
51. O zniesieniu regulacji dotyczących spadków bezdziedzicznych	249
52. O tych, którzy przed otwarciem testamentu przenoszą <na kogoś innego> prawo do nabycia spadku	259

53. Kiedy zapada termin legatu lub fideikomisu	261
54. Aby wprowadzić w posiadanie <spadku> w celu zachowania legatów lub fideikomisów i kiedy należy udzielić zabezpieczenia <ich wykonania>	263
55. O spadkobiercach własnych (domowych), dzieciach pochodzących z uznanych przez prawo małżeństw i o wnukach pochodzących od córki dochodzących do spadku z ustawy	265
56. Odnośnie do tertuliańskiej uchwały senatu	271
57. Odnośnie do orfitiańskiej uchwały senatu	275
58. O spadkobiercach ustawowych	277
59. Wspólne zasady dotyczące dziedziczenia	289
60. O majątku po matce i po krewnych ze strony matki	293
61. O majątkach nabywanych z powodu małżeństwa lub w inny sposób przez dzieci pozostające pod władzą <zwierzchnika familijnego> i o zarządzie tym majątkiem . . .	297
62. O spadkach członków rad miejskich, armatorów, niskich rangą urzędników w urzędzie namiestnika prowincji i robotników pracujących w państwowych warsztatach na potrzeby armii	313

KSIĘGA SIÓDMA

1. O wyzwoleniu za pomocą pozornego procesu windykacyjnego i przed radą (konsylium urzędnika)	315
2. O wyzwoleniu testamentowym	315
3. O uchyleniu ustawy <i>Fufia Caninia</i>	323
4. O wyzwoleniach dokonywanych za pomocą fideikomisu	323
5. O zniesieniu wyzwolenia dającego stanowisko prawne <i>dediticius</i> (jeńca wojennego)	331
6. O zniesieniu wyzwolenia dającego stanowisko prawne Latyna i jego zamianie w obywatelstwo rzymskie za pomocą różnych sposobów	333
7. O wyzwalaniu niewolnika będącego przedmiotem współwłasności	339
8. O wyzwalaniu niewolnika danego w zastaw	343
9. O wyzwalaniu niewolników należących do miast	345
10. O tych, którzy zostali wyzwoleni nie przez <swojego> właściciela	347
11. Ci, którzy nie mogą wyzwalać, i by nie dokonywano wyzwoleń ze szkodą dla wierzycieli	349
12. Ci, którzy nie mogą uzyskać wolności	351
13. Z jakich powodów niewolnicy otrzymują wolność tytułem nagrody	353
14. O wyzwolonych wolnourodzonych	355
15. Wspólne zasady dotyczące wyzwoleń	359
16. O sporach o wolność	363
17. O zniesieniu <instytucji> rzecznika wolności	375
18. Komu nie wolno domagać się wolności <przed sądem> i o majątkach tych, którym nie zabrania się tego czynić	379
19. O porządku postępowań <w sprawach o ustalenie stanowiska prawnego>	381

20. O wykryciu zmywy <w sprawie o ustalenie stanowiska prawnego>	385
21. Aby nie prowadzono postępowania w sprawie stanowiska prawnego zmarłych po pięciu latach <od ich śmierci>	385
22. O zarzucie upływu długiego czasu (zarzucie przedawnienia), który może być użyty dla popierania wolności, a nie przeciwko niej	389
23. O majątku oddanym w zarząd temu, kto uzyskał wolność	389
24. O uchyleniu kładiańskiej uchwały senatu	391
25. O zniesieniu „nagiej” własności przysługującej na podstawie <i>ius civile</i>	391
26. O zasiedzeniu na podstawie kupna albo pozasądowej ugody	393
27. O zasiedzeniu na podstawie darowizny	395
28. O zasiedzeniu na podstawie posagu	395
29. O zasiedzeniu jako spadkobierca	397
30. Wspólne zasady dotyczące zasiedzeń	397
31. O reformie zasiedzenia i zniesieniu różnicy pomiędzy <i>res mancipi</i> i <i>res nec mancipi</i> . . .	399
32. O nabywaniu i utrzymaniu posiadania	401
33. O zarzucie procesowym z tytułu upływu dziesięciu lub dwudziestu lat	405
34. W jakich przypadkach zarzut procesowy z tytułu upływu długiego czasu nie znajduje zastosowania	411
35. Wobec kogo nie stosuje się zarzutu procesowego z tytułu upływu długiego czasu	413
36. <O zarzucie procesowym> przeciwko wierzycielowi	415
37. O zarzucie procesowym z tytułu upływu czterech lat	417
38. Aby zarzut procesowy upływu czasu nie oddalał skargi wydobywczej dotyczącej rzeczy należącej do cesarza albo kościoła	421
39. O zarzucie procesowym z tytułu upływu trzydziestu lub czterdziestu lat	423
40. O zniesieniu zarzutu procesowego z tytułu upływu roku dotyczącego umów zawieranych w Italii oraz o różnych terminach, zarzutach procesowych, zastrzeżeniach procesowych i o tym, co powoduje ich oddalenie	433
41. O przymuliskach, bagnach i o pastwiskach, które zmieniły swój dotychczasowy charakter	439
42. O wyrokach prefektów pretorianów	441
43. W jaki sposób i kiedy sędzia wydać winien wyrok, jeżeli obydwie strony są obecne albo nieobecna jest jedna z nich	441
44. O czytaniu wyroków z protokołów <sądowych>	445
45. O wyrokach i postanowieniach <wydawanych przez> wszystkich sędziów	447
46. O wyroku, który został wydany bez wskazania konkretnej sumy	451
47. O wyrokach, które wydaje się w sprawie poniesionych szkód	453
48. Jeśli twierdzi się, że wyrok został wydany przez niewłaściwego sędziego	455
49. O karze dla sędziego, który wydał bezprawny wyrok, albo o tym, kto spowodował, że sędzia lub przeciwnik został przekupiony	455
50. Wyrok nie może zostać uchylony	457
51. O pożytkach i kosztach procesowych	457
52. O rzeczy (sprawie) osądzonej	461
53. O wykonaniu rzeczy osądzonej	463

54. O odsetkach od rzeczy osądzonej	465
55. Jeśli kilka osób zostało zasądzonych jednym wyrokiem	467
56. Komu nie szkodzi rzecz osądzona	469
57. Ostrzeżenia, listy urzędowe, publiczne obwieszczenia, urzędowe wzmianki nie mają powagi rzeczy osądzonej	471
58. Jeśli wyrok zostanie wydany w oparciu o fałszywe dokumenty lub zeznania świadków	473
59. O uznających <roszczenie powoda>	473
60. <Czynności> dokonane między osobami trzecimi i zapadłe między nimi wyroki nie szkodzą innym	475
61. O odesłaniu spraw do rozstrzygnięcia wyższej instancji	475
62. O apelacjach i zapytaniach kierowanych do sądu wyższej instancji	477
63. O terminach na wniesienie apelacji oraz zapytania do sądu wyższej instancji i o ich przywróceniach	497
64. Kiedy złożenie apelacji nie jest konieczne	505
65. Czyje apelacje nie są przyjmowane	509
66. Jeśli w trakcie postępowania apelacyjnego nastąpiła śmierć <apelującego>	513
67. O tych, którzy z obawy przed sędzią nie złożyli apelacji	515
68. Jeśli apelację składa jeden z wielu uczestników postępowania	517
69. Jeśli wnosi się apelację przeciwko tymczasowemu posiadaniu	517
70. Aby nie było dozwolone w tej samej sprawie wnoszenie apelacji po raz trzeci albo składanie wniosku do cesarza o rozpatrzenie sprawy na nowo po dwóch wyrokach utrzymujących w mocy orzeczenie prefekta	517
71. Kto może <dobrowolnie> odstąpić majątek <wierzycielom>	519
72. O posiadaniu i sprzedaży majątku na mocy decyzji sędziego i o oddzieleniu majątku spadkowego od majątku spadkobiercy	523
73. O szczególnych normach dotyczących skarbu cesarskiego	529
74. O szczególnych normach dotyczących posagu	533
75. O odwoływaniu tego, co zostało zbyte <na szkodę wierzycieli>	533

KSIĘGA ÓSMA

1. O interdyktach	537
2. Interdykt służący nabyciu posiadania spadku	539
3. Interdykt służący odzyskaniu rzeczy zapisanych, zabranych z masy spadkowej	539
4. Interdykt służący do odzyskania posiadania, z którego ktoś został wyzuty siłą	541
5. Jeśli posiadanie osoby nieobecnej zakłócono siłą albo w jakikolwiek inny sposób	547
6. Interdykt służący ochronie posiadania nieruchomości	547
7. O okazaniu tabliczek testamentu	549
8. O okazaniu dzieci czy też o ich sprowadzeniu do domu i o okazaniu człowieka wolnego	549
9. O bezpłatnym, odwołałym w każdym czasie przekazaniu do używania i o interdykcie salwiańskim	549

10.	O budynkach prywatnych	551
11(12).	O budowlach publicznych	565
12(13).	O rachunkach za budowle publiczne i o urzędnikach sprawujących z ramienia cesarza nadzór nad finansami miast	573
13(14).	O zastawach	575
14(15).	W jakich przypadkach dochodzi do ustanowienia zastawu ustawowego	583
15(16).	Jeśli oddano w zastaw rzecz należącą do innej osoby	585
16(17).	Co można, a czego nie można obciążać zastawem i w jaki sposób dochodzi do jego ustanowienia	589
17(18).	O uprzywilejowanych zastawnikach	591
18(19).	O tych, którzy wchodzą na miejsce wcześniejszych wierzycieli	599
19(20).	Jeśli wcześniejszy wierzyciel sprzedał zastaw	599
20(21).	Jeśli została zastawiona rzecz stanowiąca przedmiot współwłasności	601
21(22).	O zastawie pretorskim i o tym, że zastaw pretorski może mieć miejsce również w celu ochrony roszczeń dłużników	601
22(23).	Jeśli ma miejsce zajęcie rzeczy dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym	603
23(24).	Jeśli przedmiotem zastawu jest inny zastaw	603
24(25).	O pożytkach zastawionej rzeczy i o wszystkich kwestiach <związanych z pożytkami, jakie zastaw przynosi>	605
25(26).	O zwolnieniu z zastawu	605
26(27).	Także w związku z pieniędzmi należnymi na podstawie skryptu dłużnego może mieć miejsce ustanowienie zastawu	609
27(28).	O sprzedaży zastawów	611
28(29).	Dłużnik nie może przeszkodzić w sprzedaży rzeczy zastawionych	617
29(30).	Jeśli wytoczono spór po sprzedaży zastawu	617
30(31).	O wykupieniu zastawu	619
31(32).	Jeśli jeden z wielu spadkobierców wierzyciela lub dłużnika świadczy przypadającą na niego część długu albo otrzymuje należną mu część	621
32(33).	Jeśli umowie zastawniczej nie towarzyszy wypłata	621
33(34).	O przyznawaniu <na prośbę zastawnika> własności zastawionej rzeczy	623
34(35).	O nieformalnych umowach dodatkowych związanych z zastawem i o zniesieniu nieformalnego zastrzeżenia przepadku <zastawionej rzeczy> . . .	627
35(36).	O zarzutach i zastrzeżeniach procesowych	627
36(37).	O rzeczach będących przedmiotem sporu	631
37(38).	O zawieraniu stypulacji i skutkach, jakie ona wywiera	635
38(39).	O niskutecznych stypulacjach	643
39(40).	O dwóch wierzycielach lub dłużnikach zawierających stypulację	645
40(41).	O poręczycielach i zlecających udzielenie pożyczki	647
41(42).	O odnowieniu zobowiązań i przekazach	659
42(43).	O wykonaniu zobowiązań i zwolnieniach z długu	661
43(44).	O formalnym umorzeniu zobowiązania	669
44(45).	O ewikcjach	671
45(46).	Wierzyciel nie odpowiada za ewikcję	683
46(47).	O władzy ojcowskiej	683

47(48). O przysposobieniach	687
48(49). O uwolnieniu zstępnych spod władzy ojca rodziny	695
49(50). O niewdzięcznych dzieciach	697
50(51). O prawie powrotu oraz o wykupionych od wrogów	699
51(52). O porzuceniu wolnych dzieci i dzieci niewolników i o tych, którzy kupili nowonarodzone albo podjęli się ich wychowania	707
52(53). Czym jest długotrwały zwyczaj	709
53(54). O darowiznach	711
54(55). O darowiznach dokonywanych z nałożeniem polecenia, pod warunkiem albo z zastrzeżeniem określonego terminu	731
55(56). O odwoływaniu darowizn	733
56(57). O darowiznach na wypadek śmierci	739
57(58). O uchyleniu kar dla osób niepozostających w związkach małżeńskich, bezdziennych oraz o zniesieniu przepisu zobowiązującego do zapłaty dziesięcioprocentowej opłaty	741
58(59). O prawach wynikających z faktu posiadania dzieci	741
Bibliografia	745